

- Kosten en baten Olympische en Paralympische Spelen London 2012 -

Epicentrum van de wereld

Volgens Preuss (2010) is de organisatie van de Spelen de beste promotiecampagne die een stad en land zich wensen kunnen. De Spelen staan garant voor spektakel en legendarische momenten. Mits positief draagt dit sterk bij aan het imago van een stad of land. Het aansteken van de vlam in het Olympisch stadion in Atlanta door Muhammed Ali zal bij velen in het geheugen gegrift staan en wellicht positief bijdragen aan het imago van Atlanta en de Verenigde Staten. Het bereik van de Spelen is groot: volgens IOC-voorzitter Jacques Rogge (2008) zagen in 2008 twee van de drie mensen ter wereld de Spelen in Peking. Dat is een bereik van ruim 4,5 miljard mensen in enkele weken tijd.

De aantrekkingskracht van de Spelen vertaalt zich ook in bezoek aan Londen 2012. Er is een run op de 10,8 miljoen tickets. Ook op politici oefenen de Spelen een aantrekkingskracht uit. In 2012 zullen 120 staatshoofden een bezoek brengen aan Londen (DCMS 2010). Daarentegen zullen bepaalde groepen toeristen Londen en het Verenigd Koninkrijk juist gaan mijden in 2012. Onduidelijk is welk aandeel van die groep een bezoek aan Londen of het Verenigd Koninkrijk uitstelt dan wel hier definitief van afziet.

Versnellen nationale ontwikkelingsagenda

Binnen de landsgrenzen kan de organisatie van het evenement werken als een katalysator voor projecten die binnen de nationale ontwikkelingsagenda passen. Dat betreft niet alleen initiatieven in de sportsector, ook sociaal-culturele en economische plannen kunnen een impuls krijgen door de organisatie van de Spelen. Tegelijkertijd vergroot die deadline de noodzaak om onder tijdsdruk de juiste beslissingen te nemen en hierbij de gewenste effecten van de Spelen te blijven nastreven.

De organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen biedt kansen en valkuilen. Het is permanent balanceren tussen het voldoen aan de eisen voor een vlekkeloze Spelen en het organiseren van het project op zo'n manier dat het goed is voor stad en land. Daarnaast dient er een balans te zijn tussen optimaal investeren in het evenement en in de nalatenschap daarvan. Het is de vraag of er tijdens het bid- en organisatieproces altijd voldoende oog is voor datgene waar het volgens de bidbelofte om te doen is: niet primair het organiseren van een fantastisch sportevenement, maar het inspelen op de behoeften van de bevolking op de lange termijn (o.a. Zimbalist 2010). De Winterspelen van Vancouver 2010 (Legacy Now project) en Spelen van London 2012 met hun sociaal-maatschappelijke projecten lijken aan te tonen dat er de laatste jaren meer accent op het nastreven van positieve nalatenschap wordt gelegd.

Eerder ongewild, nu begeerd

Na Montreal 1976 leek het alsof Spelen een stad konden ruïneren. In de Zuidoostelijke Canadese stad bleken de investeringen in sportaccommodaties en infrastructuur veel te hoog gegrepen. Dat leverde een jarenlange negatieve economische erfenis voor de inwoners op. Dit echech werd niet beschouwd als een omissie van de Canadezen om de potentie van de Spelen te benutten, maar als een teken dat de Spelen per definitie tot een negatief rendement leiden. Voor de Spelen van 1984 was er – na enig stimulerend werk van IOC-leden - maar één kandidaat. Dat betrof Los Angeles, de stad die ook voor de Spelen van 1976 en 1980 al een bid uitbracht. De Amerikanen maakten er een commercieel succes van en dat zorgde voor een rigoureuze ommekeer rondom de beeldvorming ten aanzien van de Spelen. De Amerikanen verdienen lof voor hun ondernemend vermogen. Ze hadden zakelijk gezien de wind in de rug omdat sinds 1981 in bijna elke Olympische sport professionals werden toegestaan waardoor de Spelen aantrekkelijker werden voor kijkers en sponsors (Preuss 2004). Sinds 1984 is de interesse in de organisatie van de Spelen sterk toegenomen. Voor de Spelen van 2012 waren er negen aspirantsteden en - na een selectie - vijf kandidaatsteden (IOC 2010).*

* *Aspirantsteden waren naast Londen: Parijs, Leipzig, New York, Moskou, Istanbul, Havana, Madrid en Rio de Janeiro.*

Perspectief bepaalt kosten en baten

Wanneer gesproken wordt over kosten en baten van Olympische en Paralympische Spelen is het van belang dat duidelijk is wat het perspectief is (Hover & Oldenboom 2010). Dé kosten en baten bestaan niet. Kosten en baten verschillen naargelang het perspectief. Drie vragen zijn daarbij relevant. Ten eerste is er de vraag op wie het financieel effect betrekking heeft. Het bedrag dat de regering aan de Olympic Delivery Authority (ODA) overmaakt is een kostenpost voor eerstgenoemde, maar een bron van inkomsten voor de ODA. Ook zijn er verschillen tussen sectoren. Het economisch effect van een evenement voor de hotellerie is niet hetzelfde als het effect voor de lokale overheid (vgl. Oldenboom 2006). Op de tweede plaats is er de vraag op welk gebied het effect betrekking heeft. De winst- en verliesrekening is voor Londen anders dan voor het Verenigd Koninkrijk. Tot slot dient men zich af te vragen op welke periode het effect betrekking heeft. Effecten verschillen in de tijd. Barcelona 1992 is daarvan een goed voorbeeld. De Catalanen beoordeelden het effect van de Spelen van 1992 tien jaar na dato veel positiever dan drie jaar na de Spelen. Een lange termijn planning van de Spanjaarden en de economische recessie waren daar debet aan (Duran 2002). Daarbij is het van belang te onderkennen dat effecten kunnen optreden vóór, tijdens en na het evenement.

Kernvragen bij kosten en baten

Wie?	Welke organisatie?	(actorperspectief)
Waar?	Welk gebied?	(geografisch perspectief)
Wanneer?	Welke periode?	(temporeel perspectief)

Kosten en baten van verschillende Olympische en Paralympische Spelen laten zich niet goed vergelijken. Dat komt door:

1. Grote economische en politieke verschillen tussen landen en steden (o.a. Preuss 2004; Smith 2008).
2. Verschillende doelstellingen – sportief, economisch, politiek, sociaal – per Spelen.
3. Grote verschillen ten aanzien van nieuwbouw van sportaccommodaties dan wel het gebruiken van bestaande voorzieningen.
4. De wijze waarop en de mate waarin investeringen in infrastructuur en sportaccommodaties aan de Spelen worden toegerekend.

Het nieuwe Wembley National Stadium, waar tijdens de Spelen gevoetbald wordt, kreeg een overheidssubsidie van ruim één miljard euro. Deze investering wordt niet als een investering van de overheid in de Spelen gezien (Lenskyj 2010). Het lijkt verdedigbaar om dat wel ten dele te doen. Het ontbreekt aan een uniforme richtlijn voor het toebedelen van investeringen aan de Spelen. Tot slot blijkt dat financiële overzichten van Olympische en Paralympische Spelen qua structuur verschillen (Preuss 2004). Dat komt mede doordat het Internationaal Olympisch Comité (IOC) hiervoor geen richtlijn hanteert. Spelen uit het verleden lijken daarom meer een algemene raadgever ten aanzien van kansen, bedreigingen en 'best practices' dan dat zij van voorspellende waarde voor het economisch saldo van een ander organiserend land zijn.

Operationele organisatie versus infrastructuur en accommodaties

Eenzijds zijn er kosten en baten bij de operationele organisatie van de Spelen. Anderzijds zijn er kosten voor infrastructuur en Olympische (sport)accommodaties. Hoewel er een wisselwerking bestaat kunnen deze geldstromen in theorie als separate financieringstrajecten worden gezien. De organisatiekosten worden gemaakt door het LOCOG en investeringen in infrastructuur en sportaccommodaties zijn gezien hun collectieve nut grotendeels (aanvankelijk) voor rekening van de overheid van het gastland. Sportaccommodaties en andere Olympische gebouwen (zoals het mediacentrum) kunnen na afloop van de Spelen verkocht worden aan private partijen. Eind 2011 zijn in Londen nog geen private partijen gecontracteerd voor onder meer het Olympisch Stadion en het mediacentrum. Dit betekent dat de overheid een financieel risico met publieke middelen aangaat.

Wanneer de operationele organisatiekosten in de periode 1972-2008 in ogenschouw worden genomen blijkt dat volgens Preuss (2004) alle Olympische en Paralympische Zomer Spelen voor het organisatiecomité winstgevend zijn geweest. Er wordt door een organisatiecomité echter niet gestreefd naar winst. Een hoge winst bij de operationele organisatie is voor een organiserend land niet beter dan een lagere winst. Break-even spelen is het motto. Dat geldt ook voor het LOCOG: 'Our No 1 priority is to deliver the Games with a balanced budget' (The Telegraph 2011). Het LOCOG heeft een budget van 2,3 miljard euro. Dit budget blijkt krap, hetgeen de kans vergroot dat de nationale overheid financieel moet bijspringen (The Telegraph 2011). In het host city contract is vastgelegd dat de overheid hiertoe verplicht is bij een verliesgevende organisatie.

Het prefereren van break-even spelen boven een hoge winst is relevant omdat winsten gedeeld worden met het IOC. Het IOC ontvangt 20 procent van de winst (een tegenprestatie voor de investering in het organisatiecomité). Een deel van dit bedrag dat het IOC ontvangt, vloeit weer terug naar de sport (zoals het financieel steunen van Nationale Olympische Comités). Geredeneerd vanuit het organiserend land is het wenselijk dat verwachte winsten worden geïnvesteerd in het eigen land voordat met het IOC de rekening wordt opgemaakt. In dit opzicht zijn de belangen van het organisatiecomité en het IOC strijdig. Een organisatiecomité van de Spelen (OCOG) wordt niet gefinancierd met publieke middelen. Opponenten van de Spelen die aangeven dat publiek geld beter niet in de organisatie van de Spelen gestoken kan worden snijden volgens Preuss (2004) daarom geen hout.

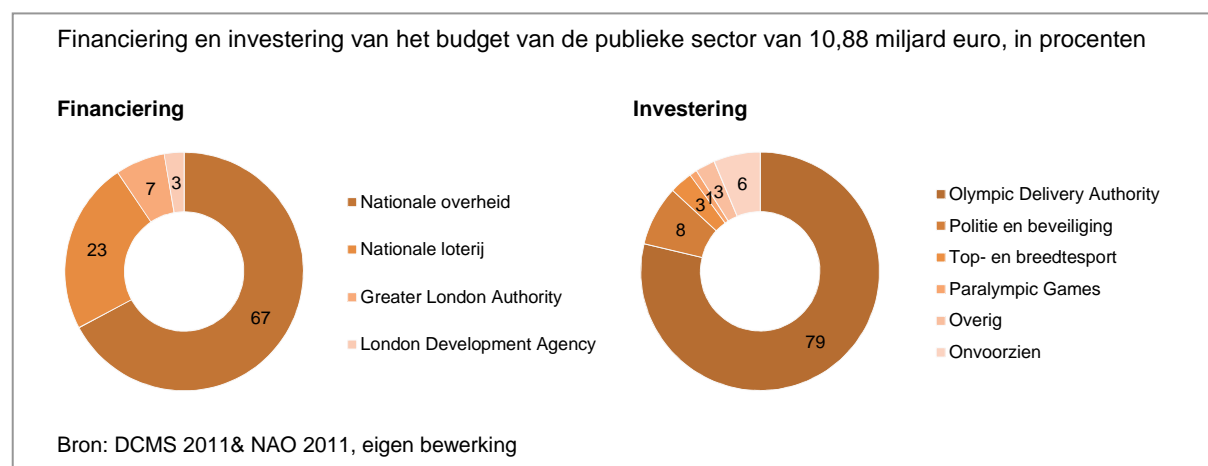
Een debat over investeringen van publieke middelen in infrastructuur en (sport)accommodaties voor de Spelen is essentieel. Dat geldt ook voor het idee om de Olympische en Paralympische Spelen als vehikel in te zetten om een land in zijn totaliteit op sociaal-cultureel en economisch vlak te verbeteren. Ook is interessant om na te gaan op welke wijze de effecten van de Spelen over een land verdeeld kunnen worden. De gaststad is het kloppende hart van de Spelen en spin-off verschilt per regio. Elke regio heeft hier deels ook de eigen hand in. In het Verenigd Koninkrijk streeft de Nations and Regions Group naar spreiding van positieve effecten over het hele land. Binnen regio's beraden publieke en private partijen zich over de wijze waarop zij kunnen anticiperen op de kans die de Spelen hen biedt. De Spelen stimuleren de ondernemersgeest ook ver buiten de gaststad. Ofschoon ervaringen uit het verleden niet altijd een goede raadgever voor de toekomst zijn, leert de historie dat investeringen van publieke middelen in infrastructuur en (sport)accommodaties de economische achilleshiel van de Spelen voor een gastland kunnen zijn. In Athene (2004) en Peking (2008) bleek het niet eenvoudig om bij deze grote investeringen voldoende rekening te houden met de lange termijn. Een deel van de Olympische accommodaties in Athene blijkt na de Spelen niet of nauwelijks rendabel te zijn. Ook het IOC is dit een doorn in het oog. Dat is de reden dat elke stad die een bid uitbrengt tegenwoordig gedetailleerd moet laten zien op welke wijze grootschalige investeringen na afloop van positieve betekenis zijn. Voor Londen bleek dat ten tijde van het bid het geval, maar de werkelijkheid is weerbarstiger.

Olympische investeringen publieke sector

De forse verhoging van de investeringen van de publieke sector in de niet-operationele kosten van de Spelen van 2012, heeft internationaal veel stof doen opwaaien. Tijdens de bidfase in november 2004 waren de kosten van de publieke sector geraamd op 4,72 miljard euro. Van dat bedrag zou 85 procent met overheidsmiddelen gefinancierd worden. Nadat Londen de Spelen toegewezen kreeg, is de begroting in 2007 bijgesteld naar maar liefst 10,91 miljard euro en nam het aandeel van de investeringen van de publieke sector fors toe. Ook nam onder invloed van de economische crisis het aandeel van de publieke investeringen toe. De onderschatting in 2004 is het gevolg van optimistisch begroten, economische tegenwind, onderschatting van de complexiteit van de Olympische en Paralympische Spelen en het veronachtzamen van voor de hand liggende kostenposten (NAO 2007; House of Commons 2008). De vraagtekens die door Poynter (2006) worden geplaatst bij de objectiviteit van adviesbureaus die in opdracht van voorstanders van de Spelen analyses verrichten kan hier ook mee te maken hebben. Niet zelden worden bij de onderzoeksmethodiek vraagtekens geplaatst (o.a. Késenne 2000; Crompton 2006). Resumerend: de stijging van de begroting lijkt meer de kwaliteit van de (voorbereiding van de) raming ten tijde van het bid te weerspiegelen dan die van het beheer van het project zelf (NAO 2011).

In 2010 is het budget met 32 miljoen euro verlaagd als gevolg van de economische crisis. Er wordt onder meer bezuinigd op legacy-activiteiten (Grant Thornton et al. 2011). Ook de lokale publieke sector, die eigenaar is van een aantal sportaccommodaties, moet hierop noodgedwongen bezuinigen (De Giorgio et al. 2011).

Per december 2010 bedraagt de investering van de publieke sector 10,88 miljard euro. Onderstaand is de financiering en investering grafisch weergegeven.

De nationale overheid is goed voor ruim 65 procent van de totale financiering van de publieke sector. De twee Londense organisaties, de Greater London Authority (GLA) en de London Development Agency (LDA), dragen gezamenlijk tien procent bij. Het resterende bedrag is afkomstig van de nationale loterij.

Hoe wordt het publieke budget geïnvesteerd? De ODA ontvangt bijna 80 procent van het budget van de publieke sector. Deze investering is hoofdzakelijk bedoeld als investering in infrastructuur en accommodaties. Politie en beveiliging zijn geraamd op 8 procent van het bedrag.

De investering van 10,88 miljard euro door de publieke sector wordt aangehaald als een absolute bovengrens en er wordt gestreefd naar besparingen waar mogelijk. Gelijktijdig blijkt dat er naast dit budget additionele publieke middelen zijn die ook voor de Spelen benut worden (London ES 2011; NAO 2011; Grant Thornton et al. 2011). De kosten van het bidproces zijn eveneens niet meegerekend bij de kosten van 10,88 miljard euro.

Economische baten

De baten van de Spelen zijn onbekend omdat de regering deze nog niet heeft ingeschat (NAO 2011). Dit is in 2011 ook alleen mogelijk op basis van aannames, bijvoorbeeld ten aanzien van de finale balans van het LOCOG en de verkoop van accommodaties aan private investeerders (NAO 2010). De economische dynamiek in het Verenigd Koninkrijk maakt voorspellingen extra complex.

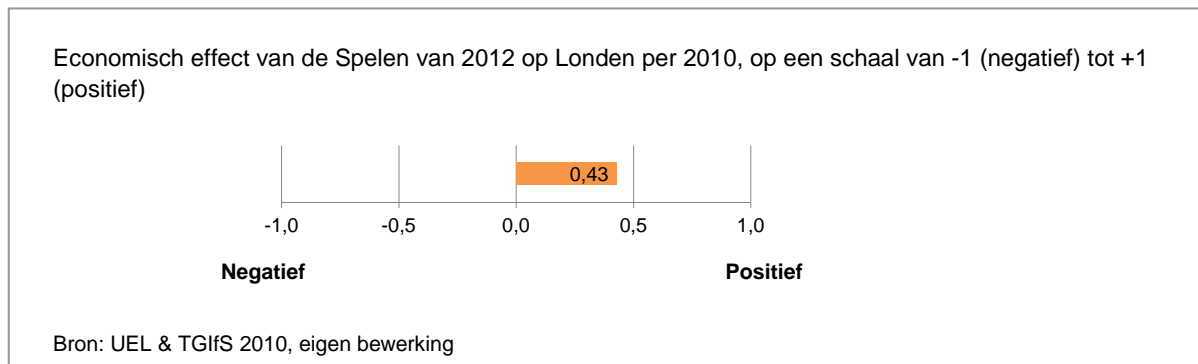
In 2005 is een prognose gemaakt voor de ontwikkeling van het Bruto Nationaal Product (BNP) (Blake 2005; PwC 2005). Die exercitie wees uit dat het BNP in de periode 2005-2016 toe zou nemen met 2,33 miljard euro. Ander onderzoek wijst uit dat baten ongelijk verdeeld worden over het Verenigd Koninkrijk, tenzij door perifere gebieden in het Verenigd Koninkrijk pro-actief geanticipeerd wordt op een mogelijk effect (Grant Thornton et al. 2006). The Work Foundation voorziet tussen 2005 en 2020 jaarlijks 4.500 nieuwe banen in Londen.

Naast toekomstverkenningen die met een zekere marge van onzekerheid omgeven zijn, kunnen er ook feitelijkheden gepresenteerd worden. Van de contracten van de ODA is 98 procent gegaan naar bedrijven uit het Verenigd Koninkrijk en twee derde daarvan naar het midden- en kleinbedrijf (DCMS 2010). Tevens blijkt ongeveer één op de tien werknemers die actief zijn met de bouw van het Olympisch Dorp en het Olympisch Park vóór die functie werkloos te zijn geweest (DCMS 2010). In deze specifieke groep wordt ook geïnvesteerd om hen beter voor te bereiden op een andere baan na de Spelen (Sydenham 2010).

De Spelen van 2012 zijn de eerste Zomer Spelen die worden onderzocht aan de hand van de door het IOC verplicht gestelde Olympic Games Impact Study (OGI). In het Verenigd Koninkrijk wordt een deel van dit onderzoeksproject verzorgd door de University of East London (UEL) in samenwerking met de Thames Gateway Institute for Sustainability (TGfS). Middels dit onderzoek beoogt het IOC op een gestandaardiseerde, objectieve en wetenschappelijke wijze effecten van de Spelen op de gaststad te registreren (ook voor de Winter Spelen). In 2010 verscheen het zogenaamde Pre-games rapport (UEL & TGfS 2010). De richtlijn voor dit onderzoek schrijft

voor dat aan de hand van 120 indicatoren een beeld wordt geschetst ten aanzien van drie aspecten: economie, sociaal en milieu. Per indicator zijn er drie aspecten: relevantie (de mate waarin er een causaal verband is tussen de indicator en de Spelen), waardering (de mate waarin een effect positief of negatief is) en betrouwbaarheid (van data die verzameld is). De set economische indicatoren scoort redelijk goed ten aanzien van relevantie (score 0,67 op een schaal van 0-1) en betrouwbaarheid (score 0,98 op een schaal van 0-1). Er is een positief economisch effect (score 0,43 op een schaal van -1 tot +1).

De alternatieve investeringen verdienen ook aandacht bij het in beeld brengen van kosten en baten van de Spelen. Dit zijn de kosten van de beste alternatieve besteding. Dit kan het beste worden geïllustreerd met een eenvoudig voorbeeld. Als een overheid 100.000 euro investeert in een sportaccommodatie en dat 120.000 euro oplevert kan dat positief geïnterpreteerd worden. Maar het resultaat is minder rooskleurig als eenzelfde investering in een ziekenhuis 150.000 euro oplevert. Dit voorbeeld volgend: als een overheid nu investeert in de sportaccommodatie en niet in het ziekenhuis dan bedragen de alternatieve kosten 30.000 euro.

Ontastbare effecten

Bij onderzoek naar de kosten en baten van sportevenementen worden niet zelden niet-tastbare effecten genegeerd of een saldo '0' toegekend. Dit betreft grosso modo de maatschappelijke opbrengsten exclusief de economische baten. Ontastbare effecten die van sportevenementen uit kunnen gaan zijn bijvoorbeeld een vergroting van de sportdeelname, een vergroting van de maatschappelijke participatie, een veiligere leefomgeving en een toegenomen gevoel van nationale trots (Horne 2007). Het uitsluiten van deze effecten of het saldo op '0' zetten wordt veelal gedaan doordat deze effecten lastig zijn te kwantificeren, laat staan te moneteriseren. Ook is het vaak de vraag of (en in welke mate) een effect op gaat treden. Bij de kengetallen in de kosten-batenanalyse van het WK voetbal 2018 (Van den Berg et al. 2010) zijn deze zaken een saldo '0' toegekend of zo behandeld.

Het is de vraag of er met het veronachtzamen van ontastbare effecten voldoende recht wordt gedaan aan het maatschappelijk belang ervan: de ontastbare effecten van de Spelen van 2012 worden door de inwoners van het Verenigd Koninkrijk als waardevoller gezien dan de tastbare zaken, zoals sportaccommodaties en infrastructuur, zeker buiten Londen (EFTEC 2005).

Onderzoek naar de monetaire waarde van de ontastbare effecten van de Spelen van 2012 wijst uit dat de inwoners van het Verenigd Koninkrijk verspreid over tien jaar 3,8 miljard euro willen betalen voor de (veronderstelde) ontastbare nalatenschap van de Spelen van 2012 (EFTEC 2005). Dat komt overeen met een bedrag van 13 euro per huishouden per jaar. Ander onderzoek bevestigt dat inwoners (ook buiten Londen) bereid zijn de beurs te trekken voor ontastbare uitvloeisels van de Spelen (Walton et al. 2008). Er is een disbalans tussen een betalingsintentie en daadwerkelijk afrekenen. Desalniettemin lijkt bij het opstellen van een saldo op basis van financiële kosten en baten voorbij te worden gegaan aan de maatschappelijke waarde van ontastbare effecten.

Literatuur

- Berg, M. van den, Nooij, M. de & Koopmans, C. (2010). *Kengetallen kosten-batenanalyse van het WK voetbal*. Amsterdam: SEO.
- Blake, A. (2005). *The Economic Impact of the London 2012 Olympics*. Nottingham: Christoffel DeHaan Tourism and Travel Research Institute/Nottingham University Business School.
- Crompton, J.L. (2006). 'Economic Impact Studies: Instruments for Political Shenanigans?'. In: *Journal of Travel Research*, Vol. 45, Augustus 2006, pp. 67-82. Londen: Sage Publications.
- DCMS (2010). *Plans for the legacy from the 2012 Olympic and Paralympic Games*. London: DCMS.
- DCMS (2011). *Government Olympic Executive. London 2012 Olympic and Paralympic Games. Annual report February 2011*. London: DCMS.
- Duran, P. (2002). *The impact of Olympic Games on tourism. Barcelona: the legacy of the Games 1992-2002*. Barcelona: Centre d'Estudis Olímpics UAB.
- EFTEC (2005). *Olympic Games Impact Study – Stated Preference Analysis*. Final Report. London: EFTEC.
- Giorgio, M. de, Amaechi, J., Coalter, F. et al. (2011). *More than a game. Harnessing the power of sport to transform the lives of disadvantaged young people*. London: CSJ Sport Working Group.
- Grant Thornton, Thorkildsen Barclay & Christoffel DeHaan Tourism and Travel Research Institute (2006). *Economic Impact Study of the London 2012 Olympic Games and Paralympic Games*. Cambridge: East of England Development Agency.
- Grant Thornton, Ecorys & Loughborough University (2011). *Report 1: Scope, research questions and data strategy. Meta-Evaluation of the Impacts and Legacy of the London 2012 Olympic Games and Paralympic Games*. London: Grant Thornton.
- Horne, J. (2007). 'The Four 'Knowns' of Sports Mega-Events'. In: *Leisure Studies*, Vol. 26, No. 1, January 2007, pp. 81-96. Londen: Routledge.
- House of Commons (2008). *The budget for the London 2012 Olympic and Paralympic Games*. London: House of Commons.
- Hover, P. & Oldenboom, E. (2010). *Kost van overheidsmiddelen in sportevenementen vereist meer kennis over maatschappelijke baten*. In: Sportlokaal, november 2010. Oosterbeek:VSG.
- IOC (2010). *Bid Procedure for the Games of the Olympiad of 2012. Reference document. Key bid procedure dates, the list of Applicant Cities and brief Candidate Cities overviews*. Lausanne: IOC.
- Késenne, S. (2000). *Samenleving & Sport (Sport en Economie)*. Brussel: Koning Boudewijnstichting.
- NAO (2007). *The budget for the London 2012 Olympic and Paralympic Games*. Londen: National Audit Office.
- NAO (2010). *Preparations for the London 2012 Olympic and Paralympic Games: Progress report February 2010*. London: National Audit Office.
- NAO (2011). *Preparations for the London 2012 Olympic and Paralympic Games: Progress report February 2011*. London: National Audit Office.
- NOC*NSF (2009). *Olympisch Plan 2028. Heel Nederland naar Olympisch niveau. Plan van aanpak op hoofdlijnen*. Arnhem: NOC*NSF.

- Oldenboom, E. (2006). *Costs and benefits of major sports events. A case study of Euro 2000*. Amsterdam: MeerWaarde.
- Poynter, G. (2006). *From beijing to Bow Bells: Measuring the Olympics Effect*. London: University of East London.
- Preuss, H. (2004). *The Economics of Staging the Olympics. A Comparison of the Games 1972-2008*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Preuss, H. (2010). Financing of the Games: Interests, Winners and Losers. In: Girginov, V. (red.). *The Olympics. A critical reader*. pp. 257-270. Londen: Routledge.
- PricewaterhouseCoopers (2005). *Olympic Games Impact Study*. Final report. London: DCMS.
- Lenskyj, H. (2010). Olympic impacts on bid and host cities. In: Girginov, V. (red.). *The Olympics. A critical reader*. pp. 373-386. Londen: Routledge.
- LOCOG 2011. *Funding The Games* (www-document). URL: <http://www.london2012.com/funding-the-games>. Geraadpleegd op 3 november 2011.
- London ES (2011). *2012 Olympics budget 'now £12billion'* (www-document). URL: <http://www.thisislondon.co.uk/standard/article-23766515-2012-budget-now-pound-12bn.do>. Geraadpleegd op 6 november 2011.
- Rogge, J. (2008). *Advancing the Games: the IOC, London 2012 and the future of de Coubertin's Olympic Movement*. Lecture by Dr. Jacques Rogge to The Royal Society of Arts, Manufactures and Commerce, 24 november 2008, Londen.
- The Telegraph (2011). *London 2012 Olympics: Games £2.164bn operating budget feels the strain as report warns of financial risks* (www-document). URL: <http://www.telegraph.co.uk/sport/olympics/8327363/London-2012-Olympics-Games-2.164bn-operating-budget-feels-the-strain-as-report-warns-of-financial-risks.html>. Geraadpleegd op 3 november 2011.
- Smith, M. (2008). *When the Games Come to Town: Host Cities and the Local Impacts of the Olympics. A report on the impacts of the Olympic Games and Paralympics on host cities*. UEL: London.
- Sydenham, T. (2010). *A Lasting Legacy: How can London fully exploit the opportunities created by the Olympic Games in the recovery and to 2030? A report prepared for DCMS by the Work Foundation working with Oxford Economics. A peer review for DCMS*. London: DCMS.
- The Work Foundation (2010). *A Lasting Legacy: How can London fully exploit the opportunities created by the Olympic Games in the recovery and to 2023?* London: The Work Foundation.
- UEL & TGfS (2010). *Olympic Games Impact Study – London 2012. Pre-Games Report*. London: University of East Londen/Thames Gateway Institute for Sustainability.
- Walton, H., Longo, A. & Dawson, P. (2008). *A Contingent Valuation of the 2012 London Olympic Games. A Regional Perspective*. In: *Journal of Sports Economics*. Volume 9, Number 3. pp. 304-317. London: Sage Publications.
- Zimbalist, A. (2010). "A city has to be a very particular type of city for the Olympics to make sense" (www-document). URL: http://www.eukn.org/Interviews/2010/A_city_has_to_be_a_very_particular_type_of_city_for_the_Olympics_to_make_sense. Geraadpleegd op 6 juni 2011.

Noot: Met dank aan Ruud Koning en Egbert Oldenboom voor hun reacties op de concepttekst.

Toelichting: kennisimpuls in opbouwfase van het Olympisch Plan 2028

De stappen die in Nederland in het kader van het Olympisch Plan 2028 worden gezet om de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen in 2028 te organiseren zijn aangrijpingspunten om de samenleving naar een hoger plan te tillen. Er wordt gewerkt aan een verhoging van de deelname aan sport en bewegen, aan topprestaties en aan optimaal economisch rendement van sport. Olympisch Vuur 2028 is de coördinator van de uitvoering van het Olympisch Plan 2028.

In het Verenigd Koninkrijk is men Nederland wat betreft Olympische ervaring een stap voor. Amsterdam was in 1928 gastheer van de Olympische Spelen en in 1980 vonden de Paralympische Spelen in Arnhem plaats. Het Verenigd Koninkrijk maakt zich op om in 2012 voor de derde keer het evenement in Londen te realiseren (in 1908 en 1948 was de Engelse hoofdstad ook gastheer). In het Verenigd Koninkrijk worden de Olympische en Paralympische Spelen van 2012 niet georganiseerd omwille van het evenement zelf. De organisatie van de Spelen van 2012 en het werken aan de randvoorwaarden daarvoor zijn een middel om de kwaliteit van leven te verbeteren. Niet alleen in Londen, maar in het hele land. Het inzetten van een groot sportevenement om het land een duw in de juiste richting te geven is niet nieuw, maar Londen 2012 zet hier nog sterker op in dat voorgaande steden en landen waar de Olympische en Paralympische Spelen georganiseerd werden. De Olympische doelstellingen die de nationale overheid in het Verenigd Koninkrijk heeft opgesteld, vertonen gelijkenissen met de doelen van het Olympisch Plan 2028 (NOC*NSF 2009; DCMS 2010).

Omdat het Verenigd Koninkrijk ons op het vlak van Olympische ervaring een stap voor is en de doelen van de Engelsen sterk lijken op die van het Olympisch Plan 2028 heeft Olympisch Vuur 2028 besloten de ontwikkelingen rondom de Olympische en Paralympische Spelen in Londen in 2012 te volgen en te analyseren. Het Mulier Instituut treedt op als samenwerkingspartner. De vergaarde kennis wordt onder meer ontsloten via factsheets. Dit project zal positief bijdragen aan het welslagen van de ambities van Olympisch Vuur en vormt waardevolle input voor een kennisgestuurde beleidsvoering in de opbouwfase van het Olympisch Plan 2028. De informatie is daarnaast interessant voor diegenen op hoofdlijnen inzicht willen krijgen in Londen 2012.

Voorliggend factsheet gaat in op de kosten en baten van de Spelen van 2012. De lezer die geïnteresseerd is in verdieping kan in de literatuurlijst inspiratie opdoen.